

Μιλώντας τα παιδιά για τον Σχολικό εκφοβισμό

ΟΧΙ ΦΟΒΟΣ
ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Με την συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

«Υποστήριξη και Διαχείριση των Σχεδίων Δράσης του έργου “Μια Νέα Αρχή στα ΕΠΑΛ” μέσω του Ε. Π. “ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ” με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

Τι είναι ο σχολικός εκφοβισμός;

Ο εκφοβισμός μπορεί να συμβεί στον καθένα. Είναι υπόθεση που αφορά όλα τα παιδιά, αυτά που εκφοβίζουν ή εκφοβίζονται αλλά και αυτά που βλέπουν να συμβαίνουν περιστατικά εκφοβισμού στο σχολείο τους.

Ο εκφοβισμός είναι μια συμπεριφορά σκόπιμη. Τα παιδιά που εκφοβίζουν (δράστες) έχουν πρόθεση να στενοχωρήσουν ή να πληγώσουν με κάποιο τρόπο άλλα παιδιά (θύματα) και αυτό, τις περισσότερες φορές, το κάνουν επίτηδες.

Ο εκφοβισμός επαναλαμβάνεται. Τα παιδιά-θύματα γίνονται, συνήθως, στόχος ξανά και ξανά και για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Τα παιδιά-θύματα δεν μπορούν να υπερασπίσουν τον εαυτό τους, γιατί είναι λιγότερο δυνατά από τα παιδιά-δράστες.

Σχολικός εκφοβισμός

- Ο σχολικός εκφοβισμός (bullying) είναι ένα φαινόμενο που κάνει έντονη την παρουσία του στο σχολικό περιβάλλον τα τελευταία χρόνια και εμφανίζεται σε πολλές χώρες του κόσμου.
- Ο σχολικός εκφοβισμός αναφέρεται στη χρήση βίας μεταξύ μαθητών ή συνομηλίκων παιδιών με στόχο να προκληθεί πόνος ή αναστάτωση

Τι δεν είναι ο σχολικός εκφοβισμός

Σχολικός εκφοβισμός δεν είναι οι περιστασιακοί καβγάδες και οι τσακωμοί ανάμεσα σε παιδιά που έχουν την ίδια πάνω-κάτω ηλικία ή την ίδια ψυχική και σωματική δύναμη.

Σχολικός εκφοβισμός δεν είναι το πείραγμα, το αστείο προς κάποιον συμμαθητή, που γίνεται σε συγκεκριμένο χρόνο, δεν έχει συνέχεια και δεν επηρεάζει την συναισθηματική του κατάσταση.

Η Σχολική Βία με αριθμούς και ποσοστά

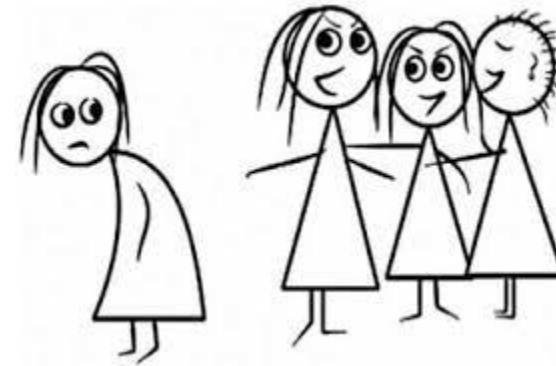
- ✓ Την τελευταία δεκαετία, το ποσοστό των μαθητών στην Ελλάδα που δηλώνει θύτης εκφοβισμού έχει αυξηθεί: από 9,1% έφτασε το 15,8%.
- ✓ Σχεδόν 1 στους 4 μαθητές δηλώνει ότι έχει έρθει στα «χέρια» με κάποιον άλλον.
- ✓ Το 8,5% των εφήβων δηλώνει ότι υφίσταται σχολικό εκφοβισμό τουλάχιστον δύο με τρεις φορές το μήνα.
- ✓ Οι μισοί από τους μαθητές – θύματα βίας δεν αναφέρουν πουθενά το γεγονός, ενώ οι υπόλοιποι μισοί το αναφέρουν συνήθως σε φίλους τους και σπανιότερα στους εκπαιδευτικούς ή στους γονείς τους.

Για ποιους λόγους ένα παιδί μπορεί να δέχεται επιθέσεις εκφοβισμού και βίας στο σχολείο;

Οι λόγοι για τους οποίους ένα παιδί μπορεί να δέχεται επιθέσεις εκφοβισμού και βίας στο σχολείο είναι:

- ✓ Το χρώμα του δέρματος, η εθνικότητα, το φύλο, το βάρος, η σχολική επίδοση, η κοινωνική συστολή.
- ✓ Με την έννοια αυτή ο καθένας μπορεί να γίνει στόχος εκφοβιστικών και βίαιων συμπεριφορών σε κάποια φάση της ζωής του και συνεπώς το συγκεκριμένο φαινόμενο μας αφορά όλους.

Οι επιπτώσεις ...στο θύμα

- ✓ Κατάθλιψη και άγχος
- ✓ Συχνές τάσεις αυτοκτονίας
- ✓ Σωματικά συμπτώματα (π.χ. Πονοκέφαλοι, κρίσεις πανικού, έκζεμα κ.α.)
- ✓ Μείωση σχολικής απόδοσης, απουσίες.
- ✓ Αυξημένες πιθανότητες εκδήλωσης βίαιης συμπεριφοράς

Οι επιπτώσεις ...στον θύτη

- ✓ Επιθετικότητα, εμπλοκή σε καβγάδες, βανδαλισμοί
- ✓ Κατάχρηση ουσιών.
- ✓ Πρόωρη σεξουαλικότητα.
- ✓ Προβλήματα με το νόμο

Οι επιπτώσεις ...στον παρατηρητή

- ✓ Έχουν αυξημένες πιθανότητες να καπνίζουν και να κάνουν κατάχρηση αλκοόλης ή άλλων ναρκωτικών.
- ✓ Έχουν αυξημένα προβλήματα ψυχικής υγείας, συμπεριλαμβανομένων της κατάθλιψη και του άγχους.
- ✓ Είναι πιο πιθανόν να απουσιάζουν συχνά από το σχολείο.

Μορφές σχολικού εκφοβισμού

- Λεκτικός εκφοβισμός
- Κοινωνικός εκφοβισμός
- Σωματικός εκφοβισμός
- Ηλεκτρονικός εκφοβισμός

Για ποιους λόγους μαθητές αναπτύσσουν εκφοβιστικές ή βίαιες συμπεριφορές;

Κερδίζουν κάτι, είτε αυτό είναι το χαρτζιλίκι είτε άλλα αντικείμενα των συμμαθητών και συμμαθητριών τους.

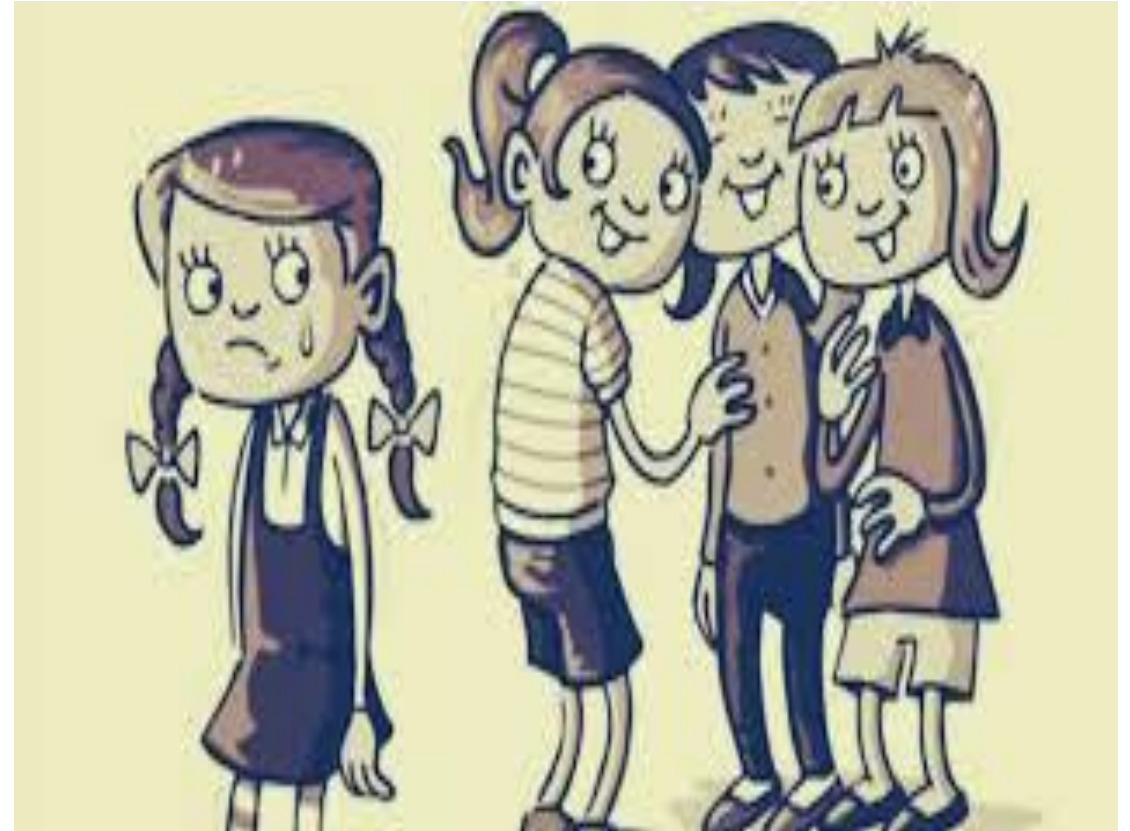
Γίνονται συχνά πιο δημοφιλείς αποκτούν μεγαλύτερη δύναμη και κυριαρχούν στην ομάδα των συνομηλίκων.

Νιώθουν πολλές φορές μια ευχαρίστηση από τον πανικό που προκαλούν

Μιμούνται επιθετικές συμπεριφορές ατόμων από την οικογένεια ή το σχολείο.

Δεν αποδέχονται τη διαφορετικότητα των συμμαθητών τους.

Πιέζονται από την ομάδα των συνομηλίκων ή υπακούουν στις εντολές άλλων παιδιών δυνατότερων από αυτά.

Τι μπορεί να κάνει το σχολείο για την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού

- ✓ Να αξιοποιεί τα μαθητικά συμβούλια, για την ενδυνάμωση της φωνής των μαθητών, μέσα από τακτικές συνελεύσεις, όπου αναλύονται τα προβλήματα και προτείνονται λύσεις.
- ✓ Να συναποφασίζει με τους μαθητές έναν κώδικα συμπεριφοράς στην αρχή της χρονιάς.
- ✓ Να εγκαθιδρύει ένα σύστημα ανοιχτής και εμπιστευτικής επικοινωνίας με τους μαθητές.
- ✓ Να δημιουργεί μια διαδικασία αναφοράς των περιστατικών από τους μαθητές (π.χ. κουτί προβλημάτων τάξης, ερωτηματολόγια)
- ✓ Να αντιμετωπίζει τους θύτες κατ' ιδίαν και να αποφεύγει τη δημόσια διαπόμπευση, τις απειλές και τις ειρωνείες
- ✓ Να ενημερώνει συχνά τους γονείς για θέματα συμπεριφοράς και να ακουει προσεχτικά τις ανησυχίες τους για πιθανό εκφοβισμό

Για περισσότερες πληροφορίες και βοήθεια

- Δίκτυο Κατά της Βίας στο Σχολείο: www.antibullyingnetwork.gr
- Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας, τηλ. 197 ή 210-197, όλο το 24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα
- Χαμόγελο του Παιδιού, τηλ. 1056, όλο το 24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα. Δέχεται και ανώνυμες καταγγελίες για παιδική κακοποίηση
- Τμήμα Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, τηλ. 1890, email: ccu@ath.forthnet.gr
- Συνήγορος του Πολίτη, Κύκλος για τα Δικαιώματα του Παιδιού, τηλ. 800.11.32.000
- Γραμμή Σύνδεσμος, 801 801 1177 • Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, 210-7715791, 210-7793648

Ας σταματήσουμε το
Σχολικό Εκφοβισμό και την
Επιθετικότητα όχι μόνο στα
Σχολεία, αλλά παντού.

Αξίζει μια προσπάθεια!

Όλοι μαζί μπορούμε!

Bullying

**ΚΑΝΕ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΑ.
ΜΙΛΑ ΤΩΡΑ!**

**ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ !!!**

**Οι μαθητές της Α΄ τάξης του 1^{ου} ΕΠΑ.Λ
Φλώρινας**